

You are what you eat

You are what you eat. Well, I want to be wild. Join me and take a walk on the wild side of Finnish food.

Bon appetit! ●

.....
ALEXANDER STUBB is Finland's minister for European affairs and foreign trade.
.....

(Blue Wings Sep. 2012)

- Niinkö on näreet? No ei:
- Ihminen ei ole, mitä hän syö...
- Reipas Eurooppa-ministerimme on tässä selvästikin nielaissut muodikasta puppua "villivihanneksista" yms.

Luuloista laatua? Myyteistä myntiksi kotimaisen ruoan lumokampanjalla

- Maatalousministeriö kampanjoi suomalaisten elintarvikkeiden laadun parantamiseksi, huippukalliin ravinnon maassa:
- 16 muotikokkia maailmalta, kansainvälisten toimittajien kuorruttamina, kustannettiin euroillamme Lapin luksuslomalle, valistamaan metsäläisiä kotimaisen lähiruoan hurmasta:
- Kokkasivat jäkälää, sammalta, neulasia, kukkia, tuohta, nilaa, puiden lehtiä, heinää, juuria, kärpäs-sieniä; toki ”Jätä raa’aksi”-idealla. Poronkieli hautui luonnonläheisesti vessan lattialla. ”Siinä on taikaa”.

”Meillä on kaikkea”, riemuitsee ministeriö kansalaisten puolesta (HS 9.9.2010)

Syödään Suomen luonto?

- No, 1860-luvun nälkävuodet tappoivat 170 000 ihmistä Suomessa
 - Köyhien ruisleipään lisättiin näet puolet jäkälää – sen myrkkyjä on vaikea poistaa ja ravintoarvo on heikko (Antti Häkkinen, Yliopisto 10/2010)
- Etelä-Suomen kaupunkilaisten on ehkä tyytyminen jäkälän sijasta vaikkapa somaan punakoisoon, mutta onhan sekin sentään myrkyllistä... (mikä vinkiksi ideologisille ”keräilypuutarhureille”)

Solanum dulcamara
Kuva: J.Tammisola,
Pirkkola 2010

” Tallien ja navetoiden edustalla sen uskottiin suojaavan karjaa noitien aiheuttamilta onnettomuuksilta”

Kasville ihminen on tuholainen, jota vastaan täytyy puolustautua

...poikkeuksena vain eräät marjat ja hedelmät

Kolymbia, Rodos 2009. © J. Tammissola

Tähän tähtisilmään ei kajoa vuohikaan...
(*Onopordum bracteatum*, Illyrian jyrkänne-
jättiskottiohdake)

Kasvit torjuvat vitsauksia – kuten meitä

- Kasvit torjuvat tuholaisiaan tuhansin myrkyin
- ...ja siksi monet ”villivihanneksista” ovat meille vaarallisia
- Kasvinjalostuksella ja ovelilla manipulaatioilla
 - ”käsittelyt” ja ruuan ”valmistus”
- ... myrkkukasveja on vallattu ruoaksemme
 - peruna, paprika, kesäkurpitsa ja moni muu
- Meille haitallisia myrkkyjä olisi vähennettävä
- ... mutta se on kaksipiippuinen juttu, sillä
- ...ilman suojaa kasvit syödään pellolla ”parempiin suihin”
- Kasvinjalostuksen dilemma:
 - kuinka vähentää kasvista ihmiselle myrkyllisiä aineita
- ...heikentämättä kasvin puolustusta muita otuksia vastaan?
- Uusia kasvibiologian ratkaisuja:
 - kasvinosien täsmäsaneeraus (geenimuuntelulla)
 - suojan korvaaminen toisella, meille vaarattomalla

Olisiko lehmä kaunosielu?

Caloura, Azorit 2010. © J.Tammissola

- Kalla (*Zantedeschia aethiopica*) kukoistaa Azorien laitumilla – jotka muuten on syöty sileäksi
- Syynä ei taida olla estetiikka vaan myrkyt...

Punakoiso ja paprika ovat lintujen ruokaa

Punakoiso, Helsinki 2009. © J.Tammisola

- Monien koisokasvien marjat ovat meille myrkyllisiä tai polttavia
- Myrkkymarjoja tekevät mm. punakoiso (*Solanum dulcamara*), peruna ja eräät villitomaatit
- Paprikaa eivät nisäkkäät syö, paitsi ihminen
 - polttavaa kapsaisiinia on vähennetty jalostuksella

Kiusatun kasvin kosto

– tunturisara tappaa sopulit

- ◆ Kasvit käyvät kemiallista sota kasvinsyöjiä vastaan
- ◆ Vaarattomatkin kasvit voivat tuottaa myrkyllisiä aineita, kun laidunpaine kasvaa liian suureksi
- ◆ Keväällä alkaa uusi kasvukausi eikä jyrsijöilläkään ole puutetta ravinnosta. Silti sopulikanta romahtaa usein juuri keväällä ja rinteillä lojuu satamäärin kuolleita sopuleita.
- ◆ Tutkimus paljasti, että kuolleiden sopulien haima oli jopa kolme kertaa tavallista suurempi

☞ Sundsvallin luontofestivaaleilla 1999 palkittu ohjelma. *TV1* 29.5.2000. Suom. Tuija Kankus